

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СИСТЕМА КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ: ОСОБЛИВОСТІ
ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Система криміналістичних експертиз: особливості призначення та проведення» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 27 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України;

Демидова Євгенія Євгеніївна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри криміналістики;

Затенацький Дмитро Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Латиш Катерина Володимирівна, кандидатка юридичних наук,
асистентка кафедри криміналістики

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	19
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	20

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Система криміналістичних експертиз: особливості призначення та проведення» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022-2023	Рік підготовки: 2022-2023
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-2	1-2
		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування високого рівня знань щодо основних наукових, методичних, організаційно-тактичних та процесуальних положень щодо призначення та проведення криміналістичних експертиз та практичних навичок їх застосування.

Завдання:

- формування у студентів концептуальних знань з організації та провадження криміналістичних експертиз;
- опанування механізмом взаємодії слідчого (суду, адвоката та

інших суб'єктів) з судовими експертами, спираючись на знання кримінального процесуального, адміністративного процесуального, цивільного процесуального, господарського процесуального права;

- набуття знань та практичних навичок щодо особливостей призначення та проведення різних видів криміналістичних експертиз;

- формування умінь та навичок оформлення матеріалів для призначення криміналістичних експертиз, оцінки висновку, а також здійснення його критичного та системного аналізу, виявлення експертних недоліків і помилок у тексті висновку.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності»; «Експертні помилки»; «Судові експертизи в сфері інформаційних технологій»; «Правовий статус судового експерта».

Постреквізити: -

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання і розуміння наукових засад та сучасних можливостей провадження криміналістичних експертиз, оцінювати природу та характер базових категорій.
РН 2.	Демонструвати знання і розуміння механізмів правового регулювання призначення та проведення криміналістичних експертиз у різних видах судочинства.
РН-3.	Здатність до характеристики різних видів криміналістичних експертиз, виокремлення специфіки та розуміння особливостей їх провадження.
РН-4.	Аналізувати змістовне наповнення процесу експертного дослідження різних видів судових експертиз, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на

	кожній стадії.
РН-5.	Демонструвати знання та розуміння методик провадження різних видів криміналістичних експертиз, розкривати зміст сучасних методів дослідження, аналізувати правомірність та допустимість їх застосування.
РН-6.	Демонструвати навички організації та призначення криміналістичних експертиз.
РН-7.	Демонструвати навички застосування сучасних інформаційних технологій, науково-технічних засобів під час призначення та провадження криміналістичних експертиз.
РН-8.	Демонструвати здатність визначення необхідного виду криміналістичної експертизи залежно від конкретної ситуації та уміння формулювати питання експертам різних експертних спеціальностей.
РН-9.	Демонструвати навички підготовки матеріалів для призначення криміналістичних експертиз, отримання зразків для дослідження, постановки та вирішення завдань, що виникають під час призначення та проведення криміналістичної експертизи.
РН-10.	Демонструвати навички підготовки проектів постанов про призначення різних видів криміналістичних експертиз.
РН-11.	Демонструвати навички до логічного, критичного і системного аналізу результатів експертного дослідження, виявлення недоліків і помилок у тексті висновків криміналістичних експертиз.
РН-12.	Демонструвати практичні навички ефективного та результативного використання висновків криміналістичних експертиз у різних видах судочинства.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних

комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення провадження криміналістичних експертиз

Сутність криміналістичної експертизи. Поняття криміналістичної експертизи. Відмінності криміналістичної експертизи від інших судових експертиз. Предмет і об'єкти криміналістичної експертизи. Завдання криміналістичної експертизи. Зв'язок криміналістичної експертизи з іншими видами судових експертиз. Види криміналістичних експертиз. Поняття первинної, додаткової, повторної, комісійної та комплексної криміналістичної

експертизи. Сучасні можливості провадження криміналістичних експертиз. Міжнародне співробітництво в галузі судової експертизи.

Оформлення матеріалів для призначення криміналістичної експертизи. Підстави та порядок призначення криміналістичних експертиз. Підготовка об'єктів для експертного дослідження. Підбір зразків для порівняльного дослідження. Види зразків, правила та умови отримання. Визначення експертних завдань. Формулювання запитань експерту. Особливості оформлення матеріалів при призначенні додаткової, повторної, комісійної та комплексної криміналістичної експертизи.

Організація проведення криміналістичних експертиз. Суб'єкти судово-експертної діяльності, пов'язаної з проведенням криміналістичних експертиз. Визначення експертної установи. Функції керівника експертної установи при надходженні матеріалів на первинну, додаткову, повторну, комісійну та комплексну експертизу. Компетенція та компетентність експерта-криміналіста, його права обов'язки, та відповідальність. Матеріали провадження (справи), необхідні для проведення судової експертизи. Порядок та межі ознайомлення експерта з матеріалами провадження (справи).

Судово-експертне дослідження. Стадії експертного дослідження. Попереднє дослідження, детальне дослідження, оцінка результатів дослідження і формулювання висновків. Поняття і структура попереднього дослідження об'єктів експертизи. Роздільне дослідження: поняття, сутність, значення. Порівняльне дослідження. Поняття та значення експертного експерименту, випадки обов'язкового його проведення. Методи та методика експертного дослідження. Інформаційне та науково-технічне забезпечення проведення криміналістичних експертиз.

Висновок експерта-криміналіста. Сутність, структура та зміст висновку криміналістичної експертизи. Форми і види висновків. Оцінка висновку криміналістичної експертизи. Поняття та види експертних помилок. Експертні помилки і неправдивий висновок експерта. Способи виявлення експертних помилок та шляхи їх усунення. Рецензування висновків експерта.

Модуль 2. Призначення та проведення традиційних та нетрадиційних криміналістичних експертиз

Трасологічні експертизи. Сутність та види трасологічних експертиз. Предмет, об'єкти та завдання трасологічних експертиз. Дактилоскопічна експертиза. Експертиза слідів ніг людини, її взуття, шкарпеток, панчіх. Експертиза слідів рукавичок, одягу людини, слідів пошкоджень на об'єктах, слідів нашарувань на об'єктах. Експертиза слідів ніг (лап) тварини. Експертиза знарядь, агрегатів, інструментів, холодної зброї і залишених ними слідів. Ідентифікація цілого за частинами. Експертиза слідів знаряддя та інструментів. Експертиза слідів транспортних засобів. Експертиза замикальних та контрольних засобів. Експертиза слідів поділу цілого на частини. Експертиза рельєфних знаків на металі, пластмасі та інших матеріалах. Експертиза вузлів та петель. Підготовка матеріалів для провадження трасологічних досліджень. Питання, що вирішуються трасологічними експертизами. Методика проведення трасологічних експертиз.

Лінгвістична експертиза мовлення. Сутність та види лінгвістичної експертизи мовлення. Предмет, об'єкти та завдання лінгвістичної експертизи писемного мовлення. Предмет, об'єкти та завдання лінгвістичної експертизи усного мовлення. Особливості відібрання зразків для проведення експертизи та вимоги, які до них пред'являються. Методика проведення лінгвістичної експертизи мовлення.

Фототехнічна експертиза. Сутність фототехнічної експертизи. Предмет та об'єкти досліджень. Завдання фототехнічної експертизи. Особливості призначення фототехнічної експертизи та методика проведення.

Портретна експертиза. Сутність портретної експертизи. Предмет та об'єкти досліджень. Завдання портретної експертизи. Особливості призначення портретної експертизи та методика проведення.

Експертиза голограм. Сутність експертизи голограм, її предмет та об'єкти дослідження. Завдання експертизи голограм. Методика проведення експертизи голограм.

Експертиза відео-, звукозапису. Сутність експертизи відео-, звукозапису. Предмет та об'єкти експертизи відео-, звукозапису. Завдання експертизи відео-, звукозапису. Особливості відібрання зразків для проведення дослідження. Вимоги, які пред'являються до зразків для порівняльного дослідження. Методика проведення експертизи відео-, звукозапису.

Експертиза вузлів та петель. Сутність експертизи вузлів та петель. Предмет та об'єкти експертизи вузлів та петель. Завдання експертизи вузлів та петель. Підготовка матеріалів для провадження досліджень. Вимоги, які пред'являються до об'єктів дослідження. Методика проведення експертизи вузлів та петель.

Експертиза холодної зброї. Предмет, об'єкти та завдання експертизи холодної зброї. Класифікація холодної зброї. Криміналістичні вимоги до холодної зброї. Загальні положення методики дослідження холодної зброї: підготовка до експертизи холодної зброї, етапи проведення дослідження. Визначення достатності уражуючих властивостей холодної зброї. Взаємозв'язок експертизи холодної зброї, судово-медичної, трасологічної експертиз та експертизи матеріалів, речовин і виробів.

Експертиза матеріалів, речовин та виробів. Види експертизи матеріалів, речовин і виробів (лакофарбових матеріалів і покриттів; полімерних матеріалів; волокнистих матеріалів; нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів; скла, кераміки; наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; спиртовмісних сумішей; ґрунтів; металів і сплавів та виробів з них; наявності шкідливих речовин (пестицидів) у навколишньому середовищі; речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин; харчових продуктів; сильнодіючих і отруйних речовин). Об'єкти та завдання криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів. Особливості

підготовки матеріалів та призначення криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою матеріалів, речовин і виробів. Методика проведення експертизи матеріалів, речовин і виробів.

Фоноскопична експертиза. Сутність та можливості фоноскопичної експертизи. Предмет та об'єкти фоноскопичної експертизи. Завдання фоноскопичної експертизи. Особливості відібрання зразків для проведення дослідження. Вимоги, які пред'являються до зразків для порівняльного дослідження. Методика проведення фоноскопичної експертизи.

Фонетична експертиза. Сутність та можливості фонетичної експертизи. Предмет та об'єкти фонетичної експертизи. Завдання фонетичної експертизи. Особливості відібрання зразків для проведення дослідження. Вимоги, які пред'являються до зразків для порівняльного дослідження. Методика проведення фонетичної експертизи.

Молекулярно-генетична експертиза. Генетичний фінгепринтинг: сутність та значення. Напрямки та сучасні можливості молекулярно-генетичного дослідження. Предмет та завдання молекулярно-генетичної (молекулярно-біологічної) експертизи. Виявлення, попереднє дослідження, вилучення, упакування та зберігання об'єктів молекулярно-біологічної експертизи (об'єктів біологічного походження). Чинники, які зумовлюють пошкодження об'єктів біологічного походження. Відбір зразків біологічного походження для проведення експертизи, основні вимоги та порядок. Основні помилки призначення молекулярно-генетичної експертизи та їх наслідки.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах		
			Усього	У тому числі	
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття,

					колоквіуми тощо	
		Модуль 1. Загальні положення провадження криміналістичних експертиз				
		Тема 1. Нормативно- правове регулювання призначення та проведення криміналістичних експертиз	12	2	2	8
		Тема 2. Оформлення матеріалів для призначення криміналістичних експертизи	12	2	2	8
		Тема 3. Криміналістична експертиза: стадії, науково- технічні засоби і технології	12	2	2	8
		Тема 4. Оцінка висновку криміналістичної експертизи	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Призначення та проведення традиційних та нетрадиційних криміналістичних експертиз				
		Тема 1. Призначення та проведення традиційних криміналістичних експертиз	24	4	4	16
		Тема 2. Призначення та проведення експертизи холодної зброї	12	2	2	8
		Тема 3.	24	4	4	16

		Призначення та проведення нетрадиційних криміналістичних експертиз				
		Тема 4. Призначення та проведення молекулярно-генетичної експертизи	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	72	12	12	48
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення провадження криміналістичних експертиз				
		Тема 1. Нормативно-правове регулювання призначення та проведення криміналістичних експертиз	19	2	2	15
		Тема 2. Оформлення матеріалів для призначення криміналістичних експертизи	17	2	2	13
		Тема 3. Криміналістична експертиза:	13	-	-	13

		Стадії, науково-технічні засоби і технології				
		Тема 4. Оцінка висновку криміналістичної експертизи	13	-	-	13
		<i>Разом</i>	62	4	4	54
		Модуль 2. Призначення та проведення традиційних та нетрадиційних криміналістичних експертиз				
		Тема 1. Призначення та проведення традиційних криміналістичних експертиз	17	2	-	15
		Тема 2. Призначення та проведення експертизи холодної зброї	13	-	-	13
		Тема 3. Призначення та проведення нетрадиційних криміналістичних експертиз	15	-	-	15
		Тема 4. Призначення та проведення молекулярно-генетичної експертизи	13	-	-	13
		<i>Разом</i>	58	2	-	56
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Система криміналістичних експертиз: особливості призначення та проведення» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється

на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж навчання студенти виконують *2 лабораторні роботи*. Представляють портфолію лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	л/р	п/з	л/р		
max 30	max 10	max 30	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Лабораторна робота	Max 10	Високий (творчий) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	7	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але є незначні помилки. Середній рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.
	5	Задовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	Min 0	Незадовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.

	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
зараховано	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі,

		<p>достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>.

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. Наказом МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/ 1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

Інструкція про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими

снарядями несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: затв. Наказом МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби : затв. Наказом МВС України від 21.09.2020 № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0022-21#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів : затв. Наказом ЦУ СБ України від 24.12.2014 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-15#Text>.

Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.03.2015 № 301/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15#Text>.

Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-%D0%BF#Text>.

Порядок ведення державного Реєстру атестованих судових експертів затв. Наказом МЮ України від 29.03.2012 № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>.

Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008 № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.

Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України : затв. Наказом МЮ України від 30.12.2011 № 3660/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0002-12#Text>.

Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020 № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Література

Основна література

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній та ін. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.

Криміналістика : підручник у 2 т. Т.1 / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістичне документознавство : практич. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Бірюкова, К. М. Ковальов; За заг. ред. В. В. Бірюкова. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 332 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад. : Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / М-во юстиції

України, Харків. наук.-дослід. ін-т судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. Харків : ХНДІСЕ : Промінь, 2018. 180 с.

Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія / І. В. Пиріг. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

Судова експертологія: курс лекцій для слухачів магістратури юридичних вузів / Тертишник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тертишника. Дніпро: ЛІРА, 2021. 208 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Судові експертизи у кримінальному провадженні: навчальний посібник / Тіщенко В.В., Ріпенко А.І., Самойленко О.А. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 152 с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків : Право, 2021. - 508 с.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p.

Textbook of criminalistics. Volume I: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Додаткова література

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. : Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдеєва Г. К. та ін.

; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці: матер. міжнар. «круглого столу» (м. Харків, 12 груд. 2019 р.) / редкол.: В. Ю. Шепітько (голов. ред.), В. А. Журавель, В. М. Шевчук, Г. К. Авдєєва. Харків : Право, 2019. 164 с.

Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності // І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с.

Кафедра криміналістики: історія становлення та розвитку. До 80-річчя заснування: монографія /за ред. В.Ю. Шепітько, Харків, 2020. 268 с.

Кофанов А. В. Теорія та практика проведення судово-балістичних досліджень : монографія / А.В. Кофанов, Т.В. Михальчук. Київ: УкрДГРІ, 2015. 274 с.

Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості: навчальний посібник / Р.Л. Степанюк та ін. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 144 с.

Методика проведення експертних досліджень літературних творів наукового характеру / НДЦ суд. експертизи з питань інтелект. власності ; за наук. ред. О. В. Скрипнюк. Київ : НДЦСЕ з питань інтелект. власності, 2019. 85 с.

Особливості підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи: методичні рекомендації / Т. В. Кузнецова, С. І. Смірнова - К: Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України, 2019. 38 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика : наук.-практ. зб. Київ : Інтерсервіс. Вип. 6, 2020. 110 с.

Трасологічні дослідження: курс лекцій / А.В. Кофанов, О.Г. Волошин, О.В. Літвінова. Київ, 2010. 304 с.

Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса» - <https://www.hniise.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Реєстр атестованих судових експертів - <https://rase.minjust.gov.ua>

Реєстр методик проведення судових експертиз -
<https://rmpse.minjust.gov.ua>

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
МВС України – <https://ndekc.kh.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри криміналістики. URL:

[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151)